

RESISTENTIE EN FINANCIËLE OPBRENGST BEPALEN RASSENKEUZE

Op de aanbevelende rassenlijst 2015 staan negen nieuwe rassen. Samen met de bekende rassen kan de teler in principe kiezen uit in totaal 22 rassen. Echter, centraal bij de keuze staat de resistentie die nodig is. Daarna is de financiële opbrengst bepalend.

In een aantal stappen kan de teler met behulp van de beslisboom bepalen welke resistenties gewenst zijn op het perceel (zie kader). De eerste vraag is of er rhizoctonia te verwachten is.

Rhizoctonia

Het risico op rhizoctonia bestaat als er eerder rhizoctoniarot op het perceel is voorgekomen (foto 1), of als er een goede waardplant heeft gestaan. Vooral mais bevordert de kans op rhizoctonia, maar ook sommige vollegroondsgroenten of bloembollen doen dat.

Is er een risico op rhizoctonia, dan is de volgende vraag of er ook bietencysteaaltjes op het perceel aanwezig zijn. Het beste is dit van te voren met een grondmonster te laten onderzoeken. Ook plekken met slapende bieten of ernstige verschijnselen van magnesiumgebrek in een voorgaande bietenteelt kunnen indicatoren zijn. Verwacht u ook bietencysteaaltjes dan kunt u nu kiezen voor het ras Lieselotta KWS. Dit ras presteert bij een besmetting met bietencysteaaltjes aanzienlijk beter dan Isabella KWS of BTS 605, de beide andere rassen op de rhizoctonialijst.

Bij alle rassen op de rhizoctonialijst is de resistentie tegen rhizoctonia niet volledig. Bij sterke besmetting en ongunstige omstandigheden kunnen ook resistente rassen rot vertonen. De nieuwe rassen BTS 605 en Lieselotta KWS hadden in speciale proeven iets meer aantasting dan de bestaande rassen. Daarom deze twee rassen niet inzetten als de kans op een zware besmetting groot is.

Foto 1; Rhizoctoniaresistente rassen verkleinen de kans op rotte bieten.

Bietencysteaaltjes

Is er geen risico op rhizoctonia, dan is de volgende vraag of er bietencysteaaltjes aanwezig zijn. Veredelaars zijn er in geslaagd de rassen met resistentie tegen bietencysteaaltjes zover te verbeteren, dat de financiële opbrengst ervan nu vergelijkbaar is met die van de rhizomanierassen. Er is daarom geen schadedrempel meer. Dus ook bij de laagst aantoonbare besmetting of als u het niet zeker weet, en geen risico wilt nemen, is een bietencysteaaltjesresistent ras de beste keuze. U kunt nu kiezen uit twee bestaande en de drie nieuwe rassen BTS 990, Florena KWS en Maximiliana KWS. In het Rassenbulletin is van deze rassen ook de opbrengst weergegeven op niet besmette percelen (in de Zaadbrochure zijn deze gegevens niet vermeld).

Let er wel op dat bij zeer zware

besmettingen met bietencysteaaltjes opbrengstderiving kan plaatsvinden. Gebruik de bietencysteaaltjesresistente rassen dus niet op percelen met meer dan 1.500 eieren en larven per 100 ml grond. Vaak zijn dit percelen biet-op-biet of met koolsoorten, zoals spruiten in de rotatie.

Geen rhizoctonia en geen bietencysteaaltjes

Als zeker is dat er geen bietencysteaaltjes aanwezig zijn, kunt u kiezen voor een rhizomanieresistent ras. Op de lijst van deze rassen zijn er vier nieuw en acht bestaand. De vier nieuwe rassen zijn BTS 520, BTS 110, Annelaura KWS en Anneliesa KWS.

Aanvullende rhizomanieresistentie

De laatste vraag is, of er een resistentie doorbrekende variant van het rhizomanievirus op het perceel voorkomt. Deze vraag geldt voor alle categoriën. Aanwijzingen hiervoor zijn de symptomen van rhizomanie in de bieten die eerder op het perceel hebben gestaan: veel blinkers (meer dan 2-5%) of plekken of stroken met blinkers, bieten met een insnoering en 'wortelbaard' (zie foto 2). Ook onverwacht lage suikergehaltes kunnen een waarschuwing zijn. Rassen met een aanvullende rhizomanieresistentie zijn in de rassenlijst herkenbaar aan een "ja" in de laatste kolom. Bij de rhizomanieresistente rassen zijn dat Sandra KWS en Anneliesa KWS, bij de bietencysteaaltjesresistente rassen is dat Florena KWS en bij de rhizoctoniaresistente rassen Lieselotta KWS (tevens bietencysteaaltjesresistent).

Gevoeligheid voor bladschimmels

In de Nederlandse bietenteelt spelen vijf bladschimmels een belangrijke rol. Dit zijn cercospora, stemphylium, ramularia, roest en meeldauw. Rassen kunnen onderling verschillen in gevoeligheid voor een of meerdere bladschimmels. Alle rassen worden op een bepaald moment in het seizoen echter aangetast. Daarom mag bladschimmelgevoeligheid niet de rassenkeuze bepalen. Het systeem van de blad-schimmelwaarschuwingsdienst informeert telers op tijd en houdt rekening met alle bladschimmels. Voor alle rassen geldt: als er een waarschuwing uitgaat, controleer uw percelen (verschillende rassen apart controleren) en bij een aantasting door bladschimmels een bestrijding uitvoeren.

Bereken welk ras het beste is

Het cijfer voor financiële opbrengst geeft voor de meeste telers een goede indicatie welk rendement hij mag verwachten van een ras. Onder specifieke omstandigheden kan dit iets afwijken. Voor zijn eigen specifieke situatie kan elke teler de financiële opbrengst van alle rassen doorrekenen met de IRS-applicatie 'rassenkeuze en optimaal areaal' op www.irs.nl. Ook geeft deze applicatie informatie over beschikbaarheid van de rassen (ook van tweedeaars materiaal) en over de kweker.

Noud van Swaaij

Foto 2; Typisch symptoom van rhizomanie: wortelbaard en insnoering van de biet. Zag u dit veel in een vorige teelt van de bieten, dan is het verstandig een ras met aanvullende resistentie te kiezen.

BESLISBOOM RASSENKEUZE

Met behulp van dit schema kunt u kiezen welke resistenties u nodig hebt.

